

Καΐρη Ευανθία

Περίληψη :

Σημαντική γυναικεία μορφή του Ελληνικού Διαφωτισμού, αδελφή του λόγιου Θεόφιλου Καΐρη. Δημοσίευσε μεταφράσεις από τα γαλλικά και πρωτότυπα έργα στο κλίμα των ιδεών του Διαφωτισμού και της Ελληνικής Επανάστασης.

Τόπος και Χρόνος Γέννησης

1799, Άνδρος

Τόπος και Χρόνος Θανάτου

1866, Άνδρος

Κύρια Ιδιότητα

Λόγια

1. Βιογραφικά

Η Ευανθία Καΐρη γεννήθηκε στην [Άνδρο](#) το 1799. Πατέρας της ήταν ο Νικόλαος Καΐρης, μητέρα της η Ασημίνα Καμπανάκη και αδελφός της ο [Θεόφιλος Καΐρης](#). Δίπλα στον αδελφό της, στο [Αϊβαλί](#), έμαθε αρχαία ελληνικά, γαλλικά και ιταλικά και διδάχθηκε φιλοσοφία και ανώτερα μαθηματικά. Την εποχή εκείνη διατηρούσε συχνή αλληλογραφία με τον [Αδαμάντιο Κοραή](#), ενώ το 1817 γνώρισε προσωπικά το Γάλλο συγγραφέα και εκδότη Διδότο (Ambrose Firmin Didot), που είχε επισκεφθεί το Θεόφιλο Καΐρη στο Αϊβαλί. Το 1821, με την έναρξη της Επανάστασης, επέστρεψε μαζί με το Θεόφιλο και την οικογένειά τους στην Άνδρο, όπου και έμεινε μέχρι το καλοκαίρι του 1824· τότε ακολούθησε τον αδελφό της Δημήτριο στη [Σύρο](#), όπου εκείνος ασχολήθηκε με το εμπόριο. Το καλοκαίρι του 1839 επέστρεψε πάλι στην Άνδρο, όπου και παρέμεινε οριστικά μέχρι το θάνατό της (1866), γιατί, όπως έγραψε σε μια επιστολή της, φοβόταν «καθ' υπερβολήν την θάλασσαν».¹ Την τελευταία περίοδο της ζωής της ζούσε στο παλιό σπίτι των γονιών της μαζί με την οικογένεια του αδελφού της Δημήτριου. Συχνά πήγαινε στα Αηδόνια του Κορθίου και περνούσε λίγο καιρό στο σπίτι του Μιχαήλ Μπίστη, πεθερού του αδελφού της, τότε δημάρχου του Κορθίου (1863-1866).

2. Έργο

Στο Αϊβαλί, ένα χρόνο πριν από την έναρξη της Επανάστασης, με την παρακίνηση του Κοραή η Ευανθία μεταφράζει το έργο του Βουΐλου (J.N. Boilly) *Συμβουλαί προς τη θυγατέρα μου* και το τυπώνει στο τυπογραφείο της Σχολής των Κυδωνιών το 1820. Στα πλούσια προλεγόμενα αναφέρει ότι η αρετή και η παιδεία, αρχές του Διαφωτισμού, είναι απαραίτητα συστατικά της διαπαιδαγώγησης των γυναικών της εποχής της. Ακόμη μεταφράζει το έργο του Φενελόν (Fénelon) για την ανατροφή των κοριτσιών, το οποίο όμως δε δημοσιεύθηκε ποτέ, και το *Εγκώμιον του Μάρκου Αυρηλίου* του Τομά (A.L.Thomas), Γάλλου ακαδημαϊκού, ποιητή και ρήτορα. Από την άλλη, γράφει την *Ιστορία της Ελλάδος*, έργο που περιέχει τις βιογραφίες αρχαίων Ελλήνων, με χαλκογραφίες της προτομής τους στην αρχή κάθε βιογραφίας. Συγγράφει στα γαλλικά και τα ελληνικά την περίφημη επιστολή της που απευθύνεται σε όλες τις Ελληνίδες και φιλλεληνίδες, την οποία δημοσιεύει το 1825. Το σημαντικότερο όμως έργο της είναι το τρίπρακτο δράμα *Νικήρατος*, το οποίο γράφει και εκδίδει το 1826, μόλις πέφτει το Μεσολόγγι, και αναφέρεται στο γεγονός της αλώσεως και της εξόδου. Το θεατρικό αυτό έργο της μεταφράστηκε το 1841 σε ιταλικούς στίχους από τον Ιταλό λόγιο και επαναστάτη Severiano Fogacci από την Αγκόνα και ανέβηκε πολλές φορές στο θέατρο της Ερμούπολης.

3. Αλληλογραφία

Η Ευανθία διατηρούσε πυκνή αλληλογραφία με τον Αδαμάντιο Κοραή από το Αϊβαλί. Όσο έμεινε στη Σύρο, επικοινωνούσε τακτικά με τον αδελφό της Θεόφιλο Καΐρη. Την τελευταία περίοδο της ζωής της στην Άνδρο αλληλογραφούσε με το Σπυρίδωνα Γλαυκωπίδη (1818-1871), στενό φίλο και μαθητή του αδελφού της, που είχε καταδικαστεί μαζί του σε φυλάκιση,

Καΐρη Ευανθία

και ο οποίος ζούσε την εποχή εκείνη στο Μάντσεστερ της Αγγλίας. Οι επιστολές της Ευανθίας Καΐρη, πέρα από την εικόνα της καθημερινής αστικής ζωής στο Αιγαίο του 19ου αιώνα, απηχούν τις εθνικές ιδέες αλλά και την πρωτοποριακή σκέψη μιας λόγιας της Επανάστασης, αλλά και την πνευματική και πραγματική μοναξιά μιας διανοούμενης αναγκασμένης να ακολουθεί την άχαρη μοίρα των ανύπανδρων γυναικών του νησιού της.

1. Αλληλογραφία Θεόφιλου Καΐρη Β', Πολέμης, Δ. (επιμ.), *Επιστολαί Ευανθίας Καΐρη 1814-1866* (Ανδρος 1997), σελ. 287-289, επιστ. 224.

Βιβλιογραφία :

	Πασχάλης Δ. , <i>Ευανθία Καΐρη (1799-1866)</i> , Αθήνα 1929
	Πολέμης Δ. , "Η αλληλογραφία του Θεόφιλου Καΐρη με την αδελφή του", <i>Ο Εραμιστής</i> , 19, 1993, 290-295
	Πασχάλης Δ. , "Ευανθία Καΐρη", 13, Αθήνα 1930, Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, 481
	Πρακτικά συμποσίου (Άνδρος: 4/9/1999) , <i>Ευανθία Καΐρη: διακόσια χρόνια από τη γέννησή της, 1799-1999.</i> , Άνδρος 2000, Καΐρειος Βιβλιοθήκη
	Περλορέντζου - Pompili Μαρία , "La "Lettera alle Filellene" di Evanthia N. Kairi: Grecia-Europa nel 1825. Problemi e precisazioni", <i>Annali della Facoltà di Lingue e Letterature Straniere dell'Università degli studi di Bari</i> , Terza serie, IX , 1-2, 1988, 73-106

Δικτυογραφία :

	Ευανθία Καΐρη
http://anemi.lib.uoc.gr/metadata/2/0/0/metadata-39-0000198.tkl	

Πηγές

Πολέμης, Δ. (επιμ.), *Αλληλογραφία Θεόφιλου Καΐρη, Β': Επιστολαί Ευανθίας Καΐρη 1814-1866* (Ανδρος 1997).

Παραθέματα

Επιστολή προς τας Φιλελληνίδας (17 Απριλίου 1825)

«Δὲν ἡξεύρομεν πῶς ἡ Ἱστορία θέλει περιγράψει τὴν ἀκατανόητον ταύτην τῆς Εὐρώπης ἀπάθειαν· στοχαζόμεθα ὁμῶς, ὅτι δὲν θέλει ποτὲ εὐρεῖ λέξιν ἐκφραστικὴν τῆς κακίας τῶν ἀλλοκότων τούτων καὶ ἀσπόνδων ἐχθρῶν μας, οἵτινες ἀντὶ ἀδιαφόρων καὶ οὐδετέρων χριστιανῶν θεατῶν, μετεβλήθησαν ἀνελπίστως εἰς θηριώδεις Τούρκους, καὶ ἡγριώθησαν περισσότερον ἀπ' αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ ἔθνους μας· καὶ τῷ ὄντι, νὰ μᾶς μισῶσι καὶ νὰ ζητῶσι νὰ μᾶς βλάπτωσι μὲ παντοίους τρόπους περισσότερον ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἀνθρωποὶ ὁμόθησκοι, τοὺς ὁποίους ἐνομίζομεν ἀδελφούς μας καὶ τοὺς ὁποίους οὔτε ἐκακοποιήσαμεν ποτε οὔτε δυνάμεθα νὰ κακοποιήσωμεν, εἶναι ἐξίσου ἀκατανόητον καὶ ἀνέκφραστον».

Πολέμης, Δ. (επιμ.), *Αλληλογραφία Θεόφιλου Καΐρη, Β': Επιστολαί Ευανθίας Καΐρη 1814-1866* (Ανδρος 1997), σελ. 57.